

עץ כוחות ההצלה

במשך 2,000 שנות גלות נלקחה מעם ישראל היכולת לעמוד ולהגן על עצמו. מפוזרות בין העמים ונתונות למרותם, סבלו קהילות ישראל ברחבי תבל מפרעות ורדיפות. המסורת העברית בארץ ישראל מכירה מנהיגים אמיצים כשופטים שמשון, גדעון או אבנר, גיבורי המלחמה של דוד כאבישי בן צרויה ובניהו בן יהוידע, לצד רבים אחרים. אחרי אלפי שנים שבהן היה עם ישראל שקוע בספרא, השיבה אל ארץ אבותינו החזירה אותנו גם אל הסייפא – החרב והגבורה. ההתאוששות מהלם התקיפה האכזרית שהתרחשה בשבעה באוקטובר חשפה את כוחות הגבורה העצומים הטמונים בעמנו. ללא מורא, ללא חת, למען האחים והרעים, למען כלל תושבי ישראל – הגבורה הישראלית הופיעה לפנינו במלוא עוזו

רקע

מתקפת שבעה באוקטובר תפסה את מדינת ישראל בהפתעה כואבת. מאות המחבלים שפרצו את הגדר חדרו ליישובי העוטף, לבסיסי צה"ל ולמסיבת הנובה. הפגיעה המתוכננת במערך התקשורת של הצבא הובילה לקשיים גדולים בהתמודדות עם המתקפה. התושבים המבוצרים בבתיהם והאזרחים שברחו מפני המחבלים חיכו שעות ארוכות לחילוץ, שאיחר להגיע. אך בזמן הזה לחמו חברי כיתות הכוננות ביישובים השונים בגבורה מול המחבלים; לוחמים צעירים יצאו מבתיהם בלי לחשוב פעמיים והלכו להגן בגופם על האזרחים; שוטרי משטרת ישראל לחמו בגבורה במחבלים בערי העוטף. גיבורים מכל קצוות החברה פעלו כדי להשיב את הביטחון למדינה, בשבעה באוקטובר ובימים שיבואו אחריו.

כיתות הכוננות היישוביות היו קו ההגנה הראשון ביישובים שאליהם חדרו המחבלים. הן יצאו להגן על קרוביהן וחבריהן במיעוט כוחות ואמצעי לחימה, ועמדו בקרבות במשך שעות ארוכות. כיתות הכוננות מורכבות מחברי היישוב שמתורגלים לתת מענה ביטחוני ראשוני במצבי חירום. בקיבוץ ניר יצחק שילמו שלושה חברי כיתת הכוננות בחייהם בלחימה שנמשכה שעות ארוכות, אך הצליחו להגן על הקיבוץ ולהציל את חבריהם. אל מושב פרי גן הגיעו חברים מכיתת הכוננות של היישוב הסמוך שלומית והצילו את חיי חברי המושב. ביישובים אחרים, למרבה הצער, נהרגו כלל חברי כיתת הכוננות בקרבות גבורה.

שוטרי משטרת ישראל הציבו חסימות בצירים מרכזיים והפכו לקווי הבלימה של המחבלים שפרצו לישראל וביקשו להגיע עד למרכז הארץ. במסיבת הנובה, בתחנת המשטרה בשדרות, בקרבות הגבורה באופקים – כוחות המשטרה, משמר הגבול והימ"מ היו הראשונים לעמוד בגבורה למול המחבלים ולהציל את חייהם של אלפי ישראלים. הם חילצו בני ערובה תחת אש, חיסלו מחבלים והגנו בגופם על אזרחים בעשרות זירות. 61 שוטרים ולוחמי משמר הגבול נהרגו בקרבות.

למעלה מ-**360,000 חיילי מילואים** גויסו ליחידותיהם הצבאיות במלחמת חרבות ברזל. רבים מהם הגיעו לאזורי הלחימה כבר בשבעה באוקטובר, עוד לפני שקיבלו קריאה, והצילו חיים רבים. צעירים ישראלים הגיעו מכל רחבי העולם – שבים מטיוולים, מנסיעות עסקים, מביקורי משפחה. מארצות הברית, דרום אמריקה, וייטנאם והאיים המלדיביים, צעירים עלו על המטוס הראשון שמצאו כדי לחזור ולהגן על ארצם.

האמונה בצדקת הדרך ובחשיבות ההגנה על המולדת הייתה אבן יסוד אצל כל הלוחמים והכוחות המסייעים. גלים של בעלי פטור משירות ביקשו להתגייס ולתרום למאמץ המלחמתי, ביניהם רבים מהציבור החרדי, שעבורם אף נפתח מסלול גיוס מיוחד.

אל זירות הקרב הקשות הגיעו מתנדבי **זק"א - איתור, חילוץ, הצלה** - שפעלו לאיתור וזיהוי קורבנות הטבח. במשך ימים ולילות פעלו המתנדבים ללא הפסק, כדי להביא את קורבנות האסון לקבורה. כשהם מתמודדים עם מראות קשים מנשוא, פעלו המתנדבים באצילות נפש כדי לעשות חסד של אמת עם הקורבנות ומשפחותיהם.

המכה הקשה שספגה מדינת ישראל בשבעה באוקטובר הכתה את כולם בתדהמה. המעשים האכזריים הזכירו תקופות איומות שחשבו שלא ישובו. מאז ימות השואה לא הוכה עם ישראל מכה קשה שכזו. מדינת ישראל הוקמה במטרה להיות מקלט בטוח ליהודים מרחבי העולם. מתקפת שבעה באוקטובר ערערה לרגע את ההבנה הזו. אך ההתגייסות המידית של אזרחים מכל קצוות הארץ הראתה את העוצמות הגדולות שטמונות בעם ישראל ובאזרחי מדינת ישראל. כעת, גם בימים של כאב ושבר, מתגלות העוצמה והאחוזה ההדדית שמובילות אותנו.

הצעה לדיון

בנאום שנשא נשיא ארצות הברית ג'ו ביידן בימים הראשונים שלאחר המתקפה, סיפר על שיחה שהייתה לו בעבר עם ראש ממשלת ישראל הרביעית גולדה מאיר. בשיחה שיתפה אותו גולדה באחד הכוחות שמובילים את עם ישראל בארצו: "יש לנו נשק סודי - אין לנו מקום אחר ללכת אליו".

- מה לדעתכם המשמעות של האמירה הזו? האם באמת אין לכם מקום אחר ללכת אליו?
- האם גם עבורכם זו הסיבה לחיות בארץ? מה מחבר אתכם למדינת ישראל?
- מה לדעתכם משמעות העובדה שכוחות הביטחון פועלים כדי לשמור עלינו? האם בעבר הייתה לנו את האפשרות הזו? מה התפקיד שלנו בהקשר הזה?

למידע נוסף על הפרויקט "עצים וערכים: שדרת שבעה באוקטובר",
היכנסו למדור "מרכז שדה ויער שוני" באתר קק"ל לחינוך וקהילה >>